

MA

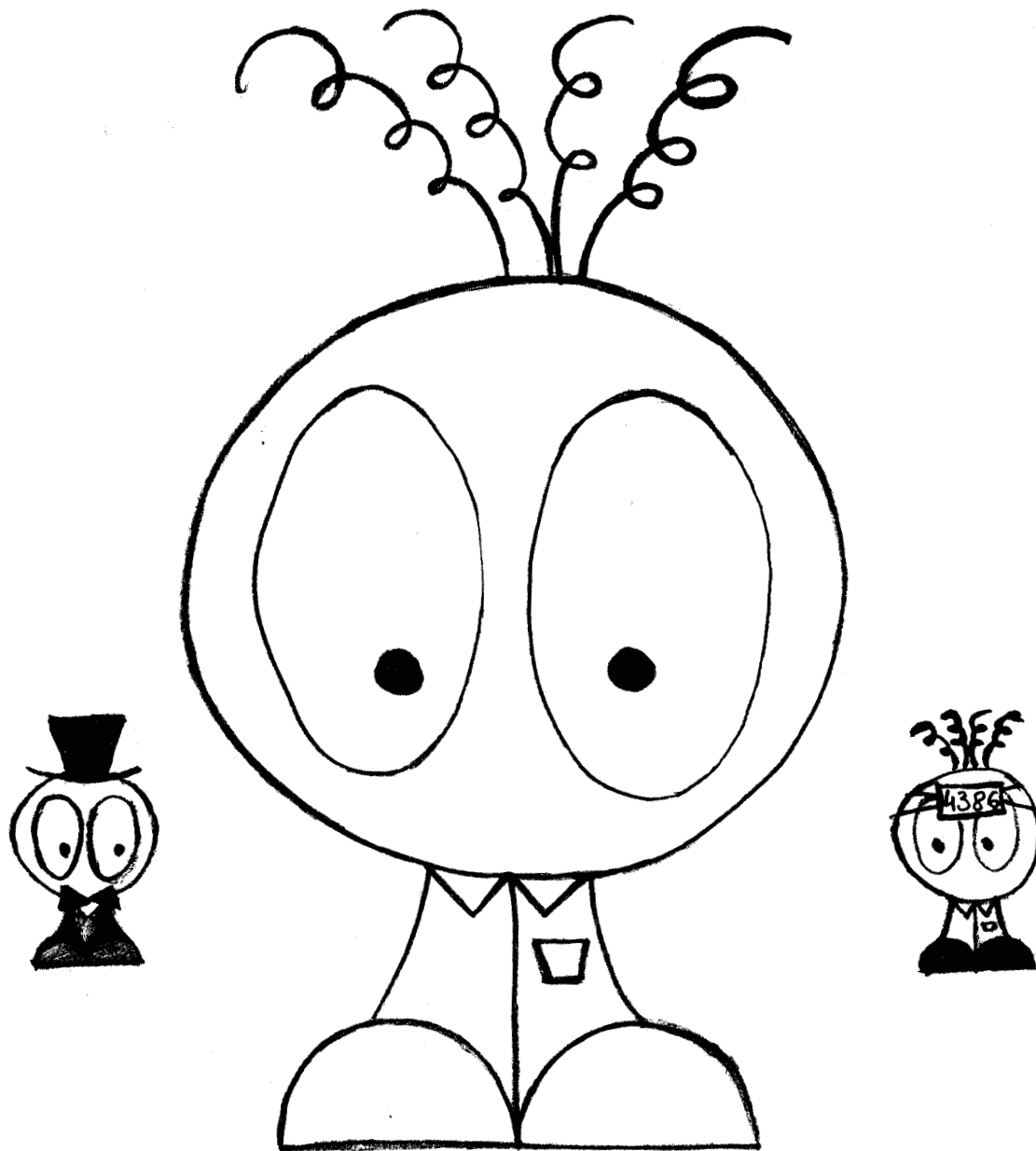
XI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

GYELŐ

2001.
november

A MAGYAR FIZIKUS HALLGATÓK EGYESÜLETÉNEK TÁJÉKOZTATÓJA

„Ha kedvet érzel ahhoz, hogy sokat dolgozz és semmi pénzt se keress vele, de mégis jól érezd magad, akkor csatlakozz hozzánk!”

(az elnök)

A vén rókák

Talán van, aki már ismer, hiszen ez immár ötödik évem a Mafihe-ben, mint ahogy a Műgyetemen is (ami az ELTE-sek híresztelésével szemben nem 100% polietilén). Ha mégsem lenne nyilvánvaló, **Vértesi Róbert** nyugalmazott elnök vagyok, s az informatikai felelős tisztjét ruházta rám a Közgyűlés. Ez valószínűleg menni fog – a feladat nem ismeretlen előttem – már voltam infotel az MFHB-ban és az elnökségben is. Szándékom, hogy minden naprakész információnak könnyen utána lehessen nézni a www.mafihe.hu-n, s a honlap legyen a legfontosabb forrás a tagság, az elnökség és a HB-k aktív emberei számára. Ezenkívül az adatok biztonságáról kell még gondoskodnom rendszeres CD-re mentégetéssel. De leginkább az új elnökséget szeretném segíteni, és ami tapasztalatom van, átadni.

Robi

rvertesi@top.elte.hu

Sziasztok!

Murci vagyok, egyébként Markó Márton a becsületes ☺ nevem. Hároméves Mafihe-beli pályafutásom során a negyedik tisztségemet töltöm be. Még nem is voltam a Mafihe tagja, amikor a frissen alakult pécsi HB delegált az ellenőrző bizottság tagjának. Így az összes írott és íratlan szabálynak ellentmondva immár tisztviselőként beléptem a Mafihe-be. Ez a megtiszteltetés annak volt köszönhető, hogy két évet jártam a JPTE-re, és hogy Pestről könnyebben figyelhettem meg az elnökség munkáját, mint valaki Pécsről. A következő évben már az MFHB delegált EB tagnak. Tavaly tájékoztatósi felelősnek készültem, de az élet és az ELTE HB közbeszólt. Vértesi Robi, aki egy hete már az MFHB elnöke volt, a Mafihe elnöke lett, engem a kötelesség hazahívott, és elfoglaltam Robi helyét az MFHB-ban. Az idén majdnem teljesen szabad akaratomból, és most először teljesen szabályszerűen a Mafihe titkára lettem. Magasztos, messzemenő céljaim nincsenek, ez Józsi dolga. Nekem a földhözragadtabb, ámde nélkülözhetetlen ügyeket kell intéznom. Nem kis feladat lesz az irodában a rend megteremtése, és a megtartása. Az én dolgom a Mafihe vezetéséhez szükséges papírmunkák elvégzése, majd a papírmunkák fájlműveletté való alakítása. Robival, Józsival és persze Gönci Balázssal vállaltva segítenünk kell az ifjabb elnökségi tagokat, hogy munkájukat minél hatékonyabban tudják elvégezni. Ezenkívül mint minden elnökségi tagnak, részt kell vennem a potenciális pénzforrások felkutatásában és kiaknázásában. Az ifjúság toborzása immár nem alapszabálybeli kötelességem, utolsó és szerintem leghasznosabb cselekedetem ezirányban az ideai közgyűlés megszervezése volt. Úgy gondolom, hogy ezt a feladatot nálam nagyobb hatásokkal elvégző emberekre sikerült hagyni a saját HB-mben. Persze ezután sem riadok vissza egy kis személyes ráhatástól, ha valakiben meglátom a szunnyadó Aktív Mafihe-st. Ha most egy évig nem igazán hallotok rólam, de sokat hallatok a Mafihe-ről és jól érzitek magatokat a rendezvényeken, akkor jól végeztem a munkámat. Arra fogok törekedni, hogy jövőre ilyenkor joggal írhattam le az előző mondat második felét.

murci

murci@top.elte.hu

Kópházi József vagyok, a Mafihe frissen megválasztott elnöke, V. éves Mérnök-fizikus hallgató a BME-n. Tavaly titkárként működtem az Egyesületben.

Az elkövetkező egy évben szeretném, hogy minél több, sok hallgatót érintő programot szervezzünk meg: a CERN utazást, a nemzetközi álláscsereét, a Kísérleti és Rendes Nyári Iskolákat, a NYIFFF-et, a TDK hétvégét és egyebeket. Ehhez két feladatot kell megoldani.

1. Embereket kell találni, akik hajlandóak a nem csekély szervezési munkát elvégezni. Szerencsére a közgyűlésen néhány új, lelkes taggal egészült ki a Mafihe.

2. Pénzt kell szerezni. Ez nehéz feladat. Hóbor Sanya gazdasági felelős vezetésével most is több helyről próbálunk pályázni, kérni, könyörögni, kunyerálni.

Természetesen a Mafihe most is munkaerőhiánnyal küzd. Ezt szeretném úgy megoldani, hogy téged is beszervezzünk. Ha kedvet érzel ahhoz, hogy sokat dolgozz és semmi pénzt se keress velem, de mégis jól érezd magad, akkor csatlakozz hozzánk!

Lyózszi

kophazi@top.elte.hu

A lelkes újoncok

Sziasztok!

Hóbor Sándornak hívnak, én lettem a Mafihe új gazdasági felelőse. Elsőéves fizikus vagyok, és nagyon remélem, az is maradok (nem elsőéves, hanem fizikus ☺). Azt mondták, elsőévesek ritkán kerülnek "ilyen fontos pozícióba", úgyhogy megpróbálom megszolgálni a bizalmat. Lehet, hogy az idősebbek, – elsősorban elődöm és "kiszemelóm", Balázs – észrevette bennem azt a furcsa, s roppant ritka tulajdonságot, hogy szeretem törni magam másokért. Egész pontosan mások jókedvéért, szórakozásáért, öröméért. És ezért még úgy általában dolgozni is hajlandó vagyok. Asszem, ez a legfontosabb, s ezzel be is fejeztem a bemutatkozást. Ja, és ha valakinek bármiben segíteni tudok (csak ne pénzt kérjen, mert az amúgy sincs a Mafihe-nek), az szóljon bátran. Igaz, kezdő vagyok, de lelkes kezdő!

Sanya

sanci@top.elte.hu

Sziasztok!

Farkas Zsuzsa I. éves fizikus vagyok, a Mafihe és az ELTEHB új programfelelőse.

Farkas Zsuzsa

sukey@top.elte.hu

(Ez egy igazán frappáns bemutatkozás – a szerk.)

Tolvaj Borbála I. éves mérnök-fizikus hallgató vagyok a BME-n. Murci hirdette az egri közgyűlést, amire öt lelkes ember jelentkezett is a csoportból, de a vonatig csak hárman jutottunk el. A közgyűlésen Megyu jelölt, s én elfogadtam, így lettem cserefelelős. Mivel elsőéves vagyok, és még csak most csöppentem a Mafihe-be, még igen sok segítségre lesz szükségem, de remélem sikerülni fog minél jobban ellátni feladataimat.

borcsa

borcsa@top.elte.hu

HB

Mi az? Mire jó?

Bizonyára sok ember fejében e két betű láttán felmerülnek eme kérdések. Ebben a rövidke cikkben megpróbálok válaszolni erre a látszólag nagyon egyszerű kérdésre.

A HB annyit tesz, mint helyi bizottság, mely sok diákból áll. Vannak, akik aktívan szerepet vállalnak, mások csak élvezik az általunk nyújtotta programok fergeteges hangulatát. A szervezet biztos alapjait (az ELTE-n) négy tisztségviselő erősíti: az elnök (Balázs), a titkár (Kriszta), a programfelelős (Zsuzsa), és a tájékoztatási felelős (Linda). A többiek nekik segítenek a zökkenőmentes programok szervezésében. A vezetőséget 1 évre választják meg a tagok minden tanév kezdetén. A jelentkezés a szervezetbe bármikor lehetséges a Mafihe irodában, a II. emeleten.

Itt felmerül egy újabb kérdés: ha az ELTEHB-be akarok jelentkezni, akkor miért a Mafihe irodába menjek? Erre egyszerű a válasz: a Mafihe egy országos szervezet azok számára, akik fizikusok vagy fizikával foglalkoznak. Ez a "globális" szervezet foglalja magába az egyes egyetemek HB-it. Minket, ELTE-seket az a megtiszteltetés ért, hogy a nagy szervezet irodáját birtokoljuk.

Ezután a kis kitérő után térjünk vissza a jelentkezésre. Tehát a 2.64 szobában ki kell tölteni egy lapot (ami a szekrényre van kiragasztva), be kell fizetni 500 Ft-ot, és lehetőleg minél gyakrabban eljárni a HB üléseire, ami kéthetente van. Így biztos, hogy semmilyen általunk szervezett programról nem maradsz le.

Ízelítőül megemlítenék pár betervezett programot:

1. A rendszeres színházlátogatás, amiről remélhetőleg már mindenki hallott. Akik még nem hallottak, azoknak elmondom, hogy az első előadás a Madách Kamarában december első hetében lesz. Azt meséld el, Pista címmel. (érdeklődni: sipi@judens.elte.hu és christa@judens.elte.hu)

2. TDK hétvége november 16-18-ig Visegrádon, vagy valahol másutt. Kellemes hangulatban ismerheted meg a kínálkozó jobbnál jobb témákat, remek szakemberek előadásában.

3. Fizikus Mikulás december 6-án. Azt hiszem, ez a program magáért beszél!

4. Laza 7. A vizsgaidőszak végén mindenkire ráfér egy kis lazítás. Ebben szeretnénk segíteni. Ez egy távlati program, így részleteket nem tudok mondani, de tervben van egy általunk készített képekből összeállított kiállítás, és egy laza bál. (Bővebb info később!)

5. Filmklub. A program itt is magáért beszél. Remélhetőleg az első film vetítésének idejéről még a héten értesültök. (érdeklődni: stef@judens.elte.hu)

6. Paksra, illetve a KFKI-ba tervezett látogatáson is bárki részt vehet. Sajnos időponot itt nem tudok mondani. De ami késik, nem múlik!

7. Végül, de nem utolsó sorban egy újabb verseny a NYIFFF, ahol furcsábbnál furcsább feladatokkal bírkózhat meg minden lelkes fizikus. Az időpont itt is...

Tehát ennyi az éves programokból válogatott ízelítő. A további jó ötleteket, és az új tagokat szeretettel várjuk, a már említett 2.64-es szobában. Remélhetőleg jőpár ember csatlakozik kicsiny, de annál lelkesebb és vidámabb csapatunkhoz.

Miután ezt a sort elolvastad, rohanj fel az irodába, és jelentkezz tagnak!

De ha már ott vagy, rögtön jelentkezz a november 2-4-ig tartó kirándulásra is, így egy fergeteges hétvégén is részt vehetsz. Ott találkozunk!!!

Kriszta

A CSHB programjai

Idén a legelső programunk minden bizonnyal egy igen érdekesnek ígérkező előadás lesz. A meghívott előadónk, Almár Iván csillagász, úrkutató lesz. Foglalkozik planetológiával, rész vesz a SETI programban (földön kívüli intelligencia keresése), stb. Az előző témák igen érdekesek. Azonban a mostani előadás címe az lesz, hogy „Vehetek-e telket a Holdon, avagy eladó a Naprendszer?”, ami tulajdonképpen úrjogi kérdéseket boncolgat. Pontos időpont és helyszín még nincs.

A következő programunk a Törpeavatás lesz, ami néhány más szakon már tradícióvá vált. Ezt tulajdonképpen az elsősöknek rendezzük. Lesznek vetélkedők, szivatások, meg ami még ilyenkor szokás. A helyszín minden bizonnyal

Nagyoroszi lesz, az időpont november 10-11. November 11-én ugyanitt tartjuk meg a CSHB taggyűlését is.

December 14-én egy igen régi hagyományt, a Csillagász napot akarjuk ismét feleleveníteni. Erre a programra igen jelentős számú kutatót és hallgatót várunk. A részletes programban szerepel kutató-diák focimeccs, Kolláth Zoltán Zenélő csillagok című nagyon izgalmas előadása, stb.

A tavaszi félévben a Debreceni Napfizikai Observatóriumba, és az Ógyallai (Szlovákia) Observatóriumba szervezünk kirándulást.

Ezenkívül szeretnénk bekapcsolódni a Nyári Iskola szervezésébe is.

Szabó Anikó

Jelentkezz a 2.64-es szobában Mafihe tagnak!

Törpeavatás november 10-11-én.

A Szegedi Helyi Bizottság tervei

A közeljövőbeni legfontosabb programunk a FIVE 2k+1 verseny megszervezése és lebonyolítása. A FIVE egy szegedi szervezésű csapatverseny, amelyet immáron harmadik alkalommal szerveztünk meg. Célunk volt, hogy a verseny megmaradjon csapatversenynek, ugyanakkor a csapatok összeszedése ne jelentsen túl nagy problémát, ezért határoztuk meg a csapatlétszámot 2-3 főben. A verseny jórészt elméleti jellegű, de lesz néhány egyszerűbb elvégezhető kísérleti feladat is. Itt leginkább a felhasznált trükköket és a mérés megválasztásának módját vesszük figyelembe az értékelésnél. Az értékelést a meghívott zsűri végzi majd, ami a Szegedi Egyetem néhány népszerű oktatójából fog állni. A hangulat feszélyezetlenebbé tétele érdekében a versenyt társasjáték formájában tervezzük lebonyolítani. Lesznek különféle típusú mezők, ahol a csapat a mezőre jellemző témájú kérdést és feladatot kap. Valamint lesznek még szerencsemezők (speciális bónusz kérdések, ahol helyet kapnak a nem szorosan fizika témájú furfangos kérdések) és villámkérdések, amit más csapatok is megválaszolhatnak. A verseny egydélutáni lesz (egy péntek délután) november 16-án. A jelentkezési határidő október 30. Ha nem sikerült időben jelentkezned, még eljöhetsz drukkrnak.

A terveink között szerepel még e félévben két teaház megrendezése. A teaház egy hagyományos szegedi program, amikor is előadással egybekötött játékot szervezünk valamelyik egyetemi kollégiumban vagy klubban. Jelenleg a szegedi Szent Imre Kollégiumban folynak a teaházak, de már rengeteg helyszíne volt az eseménynek. Az előadást általában szegedi kutatók tartják az egyetemről vagy a Biológiai Központból. Az egyórás előadást beszélgetés, majd játék követi. Általában maffiázni szoktunk, de tervezzük a közeljövőben egy tarokkos teaházat is. A legközelebbi november 6-án lesz anyagtudományi témában. Az ezt követő alkalom pedig valamikor november végén vagy december elején várható. Úgy tervezzük, hogy a jövő félévi teaházak időpontját és témáját már a félév elején meghatározzuk és eljuttatjuk minden listára, hogy előre tudjátok mikor lesznek.

Jövő nyári terveink között szerepel a Kísérleti Nyári Iskola (Knyisk 2002) megrendezése. Ez egy egyhetes tábor Szegeden, ahol betekintést lehet nyerni a kísérleti fizika néhány speciális, Szegeden művelt ágába. A gyakorlatok egy része bemutató kísérlet, de megpróbáljuk elintézni, hogy legyen hallgatók által elvégezhető mérés is. A Knyisk 2002 szervezése még nem eldöntött kérdés, erről majd jövő februárban fogunk dönteni.

Szeretnénk továbbra is megszervezni a hagyományos szalonnasütéseket, a legközelebbit jövő júniusban. Személy szerint én még szeretnék egy Szhb kirándulást valamikor tavasszal.

Szállás Attila

Az ekkora méretű helyekre várunk színvonalas, intelligens vicceket. A legjobb beküldők között értékesebbnél értékesebb antik Mafigyelőt sorsolunk ki.

a szerkesztőség

Az MFHB-ről

Az országos KGY után egy héttel hétfő este mink is megtartottuk a helyi bizottságunk tisztújító taggyűlését. Pozitív dolognak tartom, hogy az utóbbi időben öregedő HB végre ismét friss és fiatal fizikusokkal lett tele: az országos elnökségbe választott Markó "Murci" Márton és a fiatalok tapasztalatszerzését fontosnak tartó Nyakas "Nyaki" Péter nyudíjazódó helyére első és másodéves emberkék álltak, így a bizottság összetétele a következő lett: titkár: Karácsony József, I. mérnök-fizikus hallgató, akinek saját bevallása szerint is hasznos, hogy megismerheti a Szervezet működését; gazdasági felelős: Patay Gergely, II éves, akinek ez a poszt valószínűleg fog adni annyi szabadságot, hogy segíthesse a most elsőéves Tolvaj Borcsát cserefelelősi pozíciójában; tájékoztatási felelős: Mészáros Albert szintén másodéves, aki szívesen figyeli, hogy mi megy a levlistákon, és nem érez lelkiismeret-furdalást, ha azokra levelek özönét kell zúdítani; programfelelős: Illés Misi, IV. mérnök-fizikus, akinek nem csak ebben a pozícióban volt a HB-ban felelős; Megyer Balázs lett már n-edszer is [másodszer - a szerk.] a mi jól bevált informatikai felelősünk; az elnök pedig én lettem, ami az előttem már látott néhány minta alapján remélhetőleg nem fogja csődbe juttatni a HB-t.

Hagyományos programjainkat igyekszünk minél szélesebb körben hirdetni és megszervezni, idén is meg fogunk keresni jó néhány előadót, hogy jöjjön a Rollerbe [játékbarlang a Wigner kóli aljában - a szerk.], ezeken kívül igyekszem kitalálni, hogy hova is mehetünk kirándulni. Az év két legnagyobb projektje a CERN-túra megszervezése és a Szak7 megrendezése lesz. A Szak7-en idén is tervezzük az eddig jól bevált programok megszervezését: lesz előadóverseny, számháború a Várban, malacsütés, kirándulás és egy csomó vetélkedő. Amint megtehetjük, igyekszünk majd a mostanra leapadt műszakis pólókészletünket felfrissíteni, és természetesen az itteni hallgatók felé az országos meg mindenféle egyéb programokat jól meghirdetni és őket részvételre bírni. Remélhetőleg valamilyen módon minél többen fognak megjelenni az ICPS'2002-n is.

Szeretnék mindenkinek minél élménydúsabb és alkotó évet kívánni, a felelősöknek pedig minél több lelkesedést az ő munkájukhoz.

Rapp Ákos

Közlemény

A Pro Physica Hallgatói Alapítvány 2000-ben a személyi jövedelemadó 1%-nak felajánlásából 36639 Ft adományt kapott.

Ebből 7000 Ft-ot az Ortvyai verseny legjobb szegedi megoldójának különdíjára, 1000 Ft-ot közönségdíjként a helyi TDK fordulóra fordított. 10 000 Ft-tal támogatta a NYIFFF vetélkedőt. A Kísérleti Fizika Nyári Iskola megszervezéséhez 18 639 Ft-tal járult hozzá. Köszönjük az adományokat. Kérjük támogasson jövőre is. Adószámunk: 18454727-1-06

Félelem és rettegés a Váci utcában

Tour de Eger, alias: Mafihe KGY!

Már csak a következő sarkot kellene elérni, talán akkor végre kicsit lenne esélye a küzdelemre - gyúrte végig idegeinek kötegein a megoldást, miközben igyekezett összeszorított fogakkal kihasználni azt a néhány korty levegőt, amit az utolsó szökkenés után vett magába. Legalább ketten rohantak utána, ezt csak a dobogás és a hörgés alapján tudta kivenni - de a sarok után ki lehet fordulni, igen, igen, oda... el lehet... kell jutni...

A felismerés még meg sem született, csak a formákat érezte: 1-2-3, majd a negyedik alak bukkan fel előtte, és még felkiáltani sem volt ideje, olyan gyorsan érte a vég.

Hiába, most már a harmadik számot is leolvasták a Műegyetemisták a fejről, és neki nem volt több lehetősége, hogy élvezze az izgalmat, amit az idei Váci utcai számháború nyújtott játék közben október 8-án. A heteken át folytatott egyeztetés után Balázssal abban állapodtunk meg, hogy fenti napon háromnegyed 6-kor gyülekezünk a Vörösmarty téren, csakúgy, mint tavaly. A BME-s fizikusok (akikből ugyebár "csakis egy van" :) szép számmal gyülekeztek, mikor is végre 6-kor (!) megjelent 2 ELTE-s fizikus. A következő tíz percben váraoztunk, majd egyikük felfedezte, hogy még vagy 3-an közelednek tőlük, és ekkor még adott lehetőséget a visszakozásra: - Még feladhatjátok - mondta. A létszámbeli különbséget (20 vs 5) úgy küszöböltük ki, hogy amikor még megjelent a Patay Gergő, őt hozzájuk csoportosítva, az eltéseknek 3 életet adtunk, vagyis leolvasás után, amíg a 3 élet tartott, jöhettek vissza hozzám, s én adtam nekik új számlapot. A rohangálás megkezdése után látszott, hogy talán ez még így sem fer, bár ők kaptak egéruat, és elvileg emlékezhetnek a bmés számokra is. A küzdelem rövid volt, de véres, és elég gyorsan kontrahálódott a Vörösmarty tér közvetlen közelébe. A játék vége után, melyet végre valahára mi nyertünk, még elénekeltük a fiziqsindulót, aztán pedig még végigkántáltuk a "Mátészalka gyászban van" kezdetű eposzt, majd elhagytuk a színhelyet, hogy egy évi regenerálódást hagyjunk a városnak, mikor is néhány órára ismét birtokba vesszük a Váci utcát...

Akik eljöttek, a derengő sötétben is mosolygó/vigyorgó arccal alapján úgy veszem ki, nagyon jól érezték magukat, az egyetlen dolog, ami hiányzott, az a maradék eltés elsőéves.

Ákos

Egy kellemes csütörtöki délután felkerestem Kokavec Jánost, hogy ugyan már melyik vonattal akarunk Egerbe menni. A kérdésemre a választ egy intelligens, Elvira névre hallgató objektum adta meg (<http://elvira.mavinformatika.hu/>). Elvira azt mondta hogy péntek délután 15:20 Szeged Fő Pályaudvar. Hát jó, akkor 15:20, ezt még Tamásnak (ST) és Csabának is megírtuk, ők bólintottak.

Másnap pénteken három óra felé kitápázkodtam a gépteremből (levlista műveletek), és a pályaudvar felé vettem az irányt. A pályaudvar ajtajában Tamás már, egy kissé idegesen várt (a nagy tömeg vagy 15:15, ki tudja?).

A vonaton persze már csak első osztályú állóhelyek voltak... később az (n+1)-dik átszállás után persze már volt ülőhelyünk

Négy átszállás után 20:30-kor érkeztünk meg Egerbe, ahol már vártak ránk a pesti kollegák és néhány prominens egyén. Még bevártunk egy-két személyt, és elindultunk a kóli felé, ahol tanyát vertek már a többiek. Kipakolás után egy kis városnézésre indultunk. Másnap kora hajnalban (10:00) ébredtünk, és az aznapi program megbeszélése után kirándulni indultunk Nagy Eged magaslátára a Dobó kilátóhoz. Fentről igen szép kilátás nyílik Eger városára, már annak akinek volt kedve felmászni a kilátóba :)... Visszafelé a Váron keresztül jöttünk, majd egy kis fagyizás a verőfényes időben (vénaasszonyok nyara). Ebéd után elkezdődött a **KGY**.

A KGY-ről röviden annyit hogy volt alapszabály módosítás, új tisztségviselőket is választottunk, költségvetés stb. A szünetben Typotex-es könyvvásár és MAFIHE-s póló vásár is volt.

Másnap, vasárnap reggel még a vonat indulása előtt felvettem egy szállítmány MAFIHE-s pólót. Közben Tamásék már elindultak a vonathoz, ami 9:15-kor indult Egerből. Amit majdnem sikerült lekésnem a pólók miatt. Ugyanis a bepakolásuk elhúzódott. Már csak negyedórám maradt, hogy kiérjek a vasúti pályaudvarra, ami gyalog lehetetlen, ezért egy Egri polgár segítségét kértem, aki kivitt autójával a pályaudvarra. **Éljenek az Egri Polgárok!** Így Tamás arcára némi meglepődöttséget sikerül csalnom, és Szegedre is eljutott a MAFIHE pólók legújabb szállítmánya.

Kákonnyai Róbert

Mafihe GenerationNext

Lezárult egy Mafihe-év, elmúlt az újabb közgyűlés. És úgy érzem, sokkal jobb tapasztalatokkal tértünk haza, mint tavaly.

2001. tavaszán a MIX-en (hétvége a Balcsinál, ahova különböző diákszervezetek vezetői mennek le okosodni és ismerkedni, meg jól berúgni) elhatároztuk, hogy nem jó, ha a Mafihe elöregszik, és vadászni kell az elnökségre, kéne némi friss hús. Jóska ötlete alapján a közgyűlésnek bulijelleget szeretünk volna adni, ami tömegeket vonzana. Ezek után Murcival kidolgoztuk a részleteket, majd nemes gesztussal ráhagytam a szervezést. Az eredmény: csodálatos buli és borozás Egerben, meg kukucskálás a várból és a minaretből. A hagyományos kétnapos plenáris ülés helyett mindössze fél nap, igaz, hogy délelőtt, míg a

többiek Mogyival kirándultak, az előkészítő bizottság keményen dolgozott. Murci ugyan idegösszeroppanás-közel állapottban csatázott elszánt éjszakai portásokkal, de egy-két feles feloldotta a helyzetet. Az éjszakai Kvantumfantum és Mátészalka után jól jött némi lazulás utolsó délelőtt Egerszalók forró bűdösveizeiben. A tisztújítás eredménye: Borcsa, Zsuzsa és Sanya elsőként az elnökségben vállaltak szerepet önként és dalolva, sőt, hajszálnyival lemaradva Gergő az MFHB-ban végezte. A műszakis brigád mindenki nagy meglepetésére még Borzit is beszervezte. Így aztán különösen a régi elnökség tért haza boldogan, tudva, hogy a Mafihe jövője biztosított, és rájuk nincs már szükség.

Róbi

Beszél a gép

mottó: "Szia, hogy vagy?"

Köszönöm jól, csak kicsit poros a monitorom."

Nemrég testvérem, Ádám, hívott, hogy menjek, mutat valami érdekeset a számítógépen. Odamentem, s valóban felkeltette az érdeklődésemet. A következő beszélgetést hallottam:

- Piros.
- Piros - ismételte a gép.
- Kék. Narancs. Lila.
- Kék. Narancs. Lila – ismételte szintén a gép.
- Rendben.

Gyermeki nevetés, majd tényszerű megállapítás: Nem talált.

- Szabad a gazda! – folytatta testvérem a bemutatót.
- Biztos megmondjam a megfejtést? – társalgott a gép.
- Igen.
- Ezt kellett volna kitalálni: Sárga. Fehér. Zöld. Fehér.
- Új játék.
- Kezdheted a játékot.
- Kilépés.
- Biztos ki akarsz lépni?
- Igen.
- Szia! ☺

A beszélgetés a Színözön nevű játékprogrammal zajlott le. A játékszabályok igen egyszerűek, négy elrejtett szint kell kitalálni minél kevesebb próbálkozással. Mindegyik helyre nyolc szín kerülhet és többször is szerepelhet ugyanaz. Egy próbálkozás abból áll, hogy megtippeljük mind a négy szint (sorrend is számít), majd választul kapjuk, hogy hányat találtunk el szintben, s hányat találtunk el a sorrendben elfoglalt helyét is. A program nem is ezért érdekes, hanem mert szavakkal kell vezérelni, s erre ő is szóban válaszol (bár természetesen nem ez utóbbi ütközik nehézségekre). A következőkben egy rövid beszélgetést olvashattok a játék készítőinek két tagjával, Attilával és Zsoltal.

– *Miért kezdtetek ennek a játéknak az elkészítésébe, mik voltak az előzmények?*

– Nem voltak olyan igazi előzmények. Egyszerűen csak fogtuk magunkat és elhatároztuk, hogy csinálunk egy ilyet, mert milyen jó lenne.

– *És hogy működik a Színözön?*

– 15-20 utasítást ismer fel. Ezekből a felhasználó bement egyet, a program meghatározza annak spektrogramját. A továbbiakban ezt hasonlíttja össze a programozók által már megadottakkal, majd ezek közül kiválasztja a leghasonlóbbat. Ha az a spektrogram egy megadott hibán belül egyezik a bementett szóéval, akkor az ennek megfelelő utasítást teljesíti. Amennyiben nincs így, akkor "Tessék?" választ ad, majd várja következő utasításunkat. A hasonlóság minimális szintje jelenleg elég magas, hogy a tévedés valószínűségét alacsonyan tartsuk.

– *Igen, valóban olvastam a honlapotokon (www.sigmoid.hu), hogy a program felismerési biztonsága 95%. Hol mutattátok be eddig a játékot?*

– Először a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségében mutattuk be, de szerepelt már az Index címlapján, a Petőfi Rádióban, az M1-en és a FixTV-ben valamint számos folyóiratban és Weboldalon. Eredetileg némának terveztük, de mivel először vakok számára mutattuk be, módosítottunk rajta. Ahhoz, hogy számukra is élvezhető legyen a játék, a beszédet is beleprogramoztuk: megismétli a bementett parancsot és a kérdéseket is élőszóban teszi fel. Később ez megtetszett, és így hagytuk, azaz most már lehet vele "beszélgetni".

– *Milyen terveitek vannak?*

– Legnagyobb tervünk, hogy egy olyan programot készítsünk, mely képes megérteni a diktálást, s azt rögzíteni. Természetesen ez nem holnapra lesz kész.

– *Most min dolgoztok?*

– Nemrég elkészítettük második játékunkat, a Szótolót. Ez szintén megtalálható a honlapunkon. Ebben a játékban egy összekevert képet kell kirakni, és a Színözönhöz hasonlóan szavakkal irányíthatjuk. Most egy olyan program elkészítésén dolgozunk, mely a Wordöt egészíti ki, mégpedig úgy, hogy annak gyakoribb utasításait lehet szóban kiadni. Olyasmikre gondolok, mint például a *mentés*, *megnyitás*, *félkövér* stb. Ezzel szeretnénk tovább növelni ismertségi körünket, s ez már egy munkára hasznosítható program lesz.

– *Miért pont a Word alá készíttétek?*

– Mert az a legelterjedtebb szövegszerkesztő. Gondolkoztunk még azon is, hogy esetleg StarOffice alá írjuk, de azt sokkal nehezebb lenne kiegészíteni ezzel. A Word esetében viszont nagyon egyszerű például egy gomb lenyomását szimulálni, és bár ez nem egy szép megoldása az irányításnak, lehetséges.

– *Mit vártok, mit szeretnétek ettől a cikktől? Mire lenne szükségetek, hogy könnyebben jussatok előre?*

– Egyrészt ismertséget. Nekünk most ez az egyik legfontosabb. Másrészt ezt olyan emberek fogják olvasni, akiknek esetleg kedve támad beszállni a munkába. Mi alapvetően gyakorlati, műszaki emberek vagyunk, és ezzel a szemlélettel oldjuk meg a feladatokat, de valószínű, hogy egy elméletibb ember egy más megközelítéssel vagy újabb jó ötlettel növelhetné a hatékonyságunkat. Most még sajnos nincs a csapatban ilyen.

– *Mit kellene tudnia annak, aki be szeretne kapcsolódni a munkába?*

– Egy "kis" matematikát, fizikát, s akusztikai alapismereteket, bár ez utóbbit néhány hét alatt el lehet sajátítani.

– *Elképzelhetőnek tartjátok, hogy esetleg egy egyetemista TDK témáját vagy nyári gyakorlatát nálatok készítse, végezze?*

– A TDK témát inkább, mert az egy hosszabb folyamat, a nyári gyakorlat kicsit rövid, de persze mindentől lehet beszélni.

– *Most egy kicsit térjünk vissza a Színözönre. Amikor játszottam vele a "rendben"-t nem igazán tudtam vele megéretetni.*

– Ez valóban így van, igazán még mi sem tudjuk, hogy miért érti meg sokkal nehezebben ezt mint a többi, teszteléskor sajnos nem derült ki. Ez abból adódhatott, hogy nem a mikrofonon keresztül bejövő hang egészét vizsgáltuk, hanem csak egy részletét, amit a háttérzajból kivágtunk. Ezután ellenőriztük, hogy a program felismeri-e az így kapott szavakat. Valószínűleg a *rendben* még a vágáskor "romlik el" (azaz nem ismeri fel a szó kezdetét és/vagy végét a program) és ezért nem derült ki a probléma a tesztelés során. Például ez is egy olyan kérdés, amit megpróbálhat megoldani egy egyetemi hallgató.

Van még egy érdekesség. Az első változatokban még három további szín is szerepelt, a nyolcon kívül. Ha ezek valamelyikét mondjuk, akkor nem a "Tessék?" választ kapjuk, hanem némán kiírja a lehetőségeket.

– *Akkor ez legyen rejtvény. (Aki a programot használva megtalálja a három régi színt, az a megoldást a helyi HB-nál leadhatja. A helyes megfejtők közt egy Mafihe pólót sorsolunk ki.) Végül egy utolsó kérdés: van valami oka annak, hogy egy gyermekhang válaszol nekünk?*

– Igen, ő a lányom. ☺

– *Köszönöm a beszélgetést, s mindenkinek ajánlom, hogy akit érdekel a téma részletesebben, az nézzen el a www.sigmoid.hu oldalra, onnan letöltheti mindkét játékot, s megtalálja a Sigmoid Kft. elérhetőségeit is.*

– Mi is köszönjük.

(Balázs)

Tudományos-fantasztikus irodalom és tudomány

A tudományos-fantasztikus irodalom pár évtizeddel ezelőtt óriási népszerűségnek örvendett, mely népszerűségi hullám mára lecsendesült ugyan, de el nem ült, és egy darabig valószínűleg nem is fog. A kezdeti szárnypróbálgatások után az irodalom eme új ágának úttörői felismerték ebben lehetőségeiket, és mindenféle megkötöttség nélkül írogatni kezdtek. Hamar óriási népszerűségük támadt, és a sci-fi egyik pillanatról a másikra megragadta a tömegek érdeklődését.

Természetesen a kezdetektől fogva élt a kérdés: mitől tudományos ez az irodalom, s egyáltalán, irodalom-e? A kérdést persze egy kézleggyintéssel is el lehet intézni, mondván, minden irodalom, ami nyomtatásban megjelenik, és nem a kifejezett ismeretterjesztés a célja; és ugyan, már miért ne lenne tudományosan megalapozott az, amit Isaac Asimov fizikus docens leír? Csak tudja mit beszél, a presztízse nyilván nem engedné, hogy hülyeségeket firkáljon.

A válasz azonban lényegesen bonyolultabb. Asimov például gondosan ügyelt arra, hogy szétválassza munkásságában a népszerűsítő tudományos irodalmat (aminek eredeti, nyilván némiképp szerényebb hírnevét köszönhet) és a sci-fit. Kezdetben ugyanis irodalmi művei csak olcsó, puhakötésű kiadásokban jelentek meg, míg ismeretterjesztő munkáit szélesebb körben is megbecsülték. Megjegyzem, gyakran ezekben is található olyan találgatások, melyek számomra némileg hajmeresztőek, s hemzsegnek benne az ex katedra kijelentések: ilyen például az, hogy ha a Vénusznak holdja lett volna, akkor a Földön a tolerancia és az elfogadás lett volna az uralkodó világszemlélet, a tudomány pedig számos felesleges kerülőt megspórolhatott volna.

A magyar közönségnek persze nem a népszerűsítő ismeretterjesztés jut eszébe Asimov nevééről, hanem általában az olyan, klasszikusnak mondott regények, mint az Alapítvány, A mezítelen nap, vagy az Én, a robot című novellagyűjtemény, később, a sci-fi író Asimov nevével aztán el lehetett adni a Hold tragédiáját, amiben a fent említett eszme-futtatás is megtalálható, illetve a Galaktika kuriózumképpen leköszölt tőle egy-két ismeretterjesztő írást is.

Ez a kissé hosszadalmasra sikerült eszme-futtatás csak azt illusztrálja: még avatott tudósoknak sem kell feltétlenül ügyelniük arra, hogy ami egy irodalmi műben megjelenik, az mind megalapozott legyen és bármelyik fizikuskongresszuson megállja a helyét. A sci-fi ugyanis elsősorban irodalom, vagy legalábbis az szeretne lenni. Sokan ugyanis még ezt a címet is megtagadják tőle, mondván, ez maximum ponyvairodalom lehet, felszínes és cselekménygazdag történetekről van szó, melyek a

mögöttes mondanivalónak teljesen híján vannak. Bár ebben sok igazság van, rengetegen megélnék pusztán abból, hogy amúgy eladhatatlanul silány történeteikben a gengszereket lecserélik halálsugarakkal felszerelt harcroidokra (a "droid" sokkal izgalmasabban hangzik, mint a "robot"), a pisztoly helyett meg mondjuk "plazmalézert" írnak. Az olvasó meg találja ki maga, mi is az a halálsugár, ha már olyan nagyon kíváncsi. Mellesleg sok "nagy", például Asimov is rájött, hogy sokkal egyszerűbb a huszonötödik részt is legyártani ugyanahhoz a sagához, mint új kihívásokat keresni, akkor már inkább foglalkozott azzal, hogy az általa kreált, potom huszonéves történelem minden kis hézagát befoltozgassa, horrorilis összegeket keresve ezzel. Így ma már nem csak Alapítvány, Alapítvány és birodalom, Második Alapítvány létezik, hanem Az Alapítvány pereme, Alapítvány előtt, Előjáték az Alapítványhoz, illetve Alapítvány és Föld is - és akkor még csak az Alapítvány-ciklusról ejtettem szót, a sima kis Sherlock Holmes utánezatból az író anyagi helyzetét és mellesleg az Univerzumot is megmentő Elijah Baley újabb és újabb megpróbáltatásairól még nem is beszélünk - pedig a sorozatóceánnak még akkor is csak a felszínét piszkálgattuk volna meg.

A sok silány munka között azonban valódi értékek is lapulnak. A sci-fi ugyanis kiváló terepet ad kétféle vizsgálódási mód számára. Az egyik révén kiszabadulhatunk a mindennapok korlátai közül, és nyugodtan nekiállhatunk a tabuk döntögetésének. Persze sokkal bátrabb dolognak tűnik mindezt a mi világunkban megtenni, ám a szocialista tömb országokban mindez nem volt ilyen egyszerű. A lengyel Stanislaw Lem több írása is szólt a fennálló rendszer ellen - s mégis simán kimehetett a nagyközönség elé, hiszen inkább tűnt mesének, mint irodalomnak. Másrészt a sci-fi arra is alkalmas, hogy egy kicsit előre pillantsunk, és megnézzük, milyen lehetőségeket és természetesen milyen csapdákat rejtene a jövő útjai - mi következhet a tudományos fejlődés, a társadalmi haladás jelenlegi irányjaiból. Ezen sorozat keretében azt próbálom majd megvizsgálni, a technika egyes vívmányairól, azok jövőbeni alakulásairól mit gondoltak a tudományos-fantasztikus irodalom igazi klasszikusai. Mennyire valósultak meg az elképzeléseik? Miben tévedtek? Vannak-e olyan felvetéseik, melyek örökérvényűek, az esetleges tévedésektől függetlenül is?

Meglátjuk. Akinek akár most, akár később javaslata, ötlete van az írásaimmal kapcsolatban, az etruszk @freemail.hu e-mail címen megtalál.

Etruszk

Fő- és tördelőszerkesztő: Gönci Balázs
 Olvasószerkesztők: Bodrogi Tímea, Csapó Adelinda, Farkas Zsuzsa, Namesnyik Krisztina
 Cikkírók: Etruszk, Kákonyi Róbert, Kóspál Ágnes, Kriszta, Rapp Ákos, Robi, Szabó Anikó, Szállás Attila
 Felelős kiadó: Kópházi József

Magyar Fizikus Hallgatók Egyesülete
 1117 Budapest
 Pázmány Péter sétány 1/A.
 Tel.:372-2701
 www.mafihe.hu
 mafihe@top.elte.hu
 Nyomda: OOK-Press Kft.
 Készült 400 példányban.

Cseregyakorlat Brazíliában

A nyáron Brazíliában az IAESTE szervezésében cseregyakorlaton vettem részt. A szállásom és a munkahelyem is Campinasban volt, amely egy 1,5 milliós város São Paulo-tól 100 kilométerre. Az UNICAMP-on (Universidade Estadual de Campinas) dolgoztam, ezen belül a Faculdade de Engenharia Elétrica e de Computação alá tartozó ultrahang laboratóriumban.

Szeptember 17-én hajnalban érkeztem meg a São Paulo-i repülőtérre 14 óras utazás után. A repülőtéren Nadine, a vendéglátóm várt, akivel akkor már néhány hete e-mailes kapcsolatban álltam. Az első meglepetés akkor ért, amikor a repülőtérrel kilépve pálmák tömkelegét pillantottam meg. Ekkor tudatosult bennem, hogy valóban Brazíliában vagyok.

Másnap vendéglátóm elvitt Campinasba, az első szállásomra. A ház az egyetemi városrészben volt, fél perce az egyetemtől. Még három brazil diáklány lakott ott. Nadine segítségével elintéztem a tartózkodásommal kapcsolatos hivatalos teendőimet (a rendőrség, ahol be kellett jelentkezni, délelőtt és délután is egy-egy órát tart nyitva). Ezután elmentünk a leendő munkahelyemre, az ultrahang laboratóriumba. Itt két doktorandusz vett pártfogásába. Körbevezettek a Biomedical Engineering Center épületében, bemutattak a kollégáknak és elmagyarázták, hogy ki mit csinál.

Az én feladatomban az volt, hogy számítógépen szimuláljam azokat a képkorrekciós eljárásokat, amelyekkel az ultrahang-felvételeken fellépő, interferenciából adódó hibákat korrigálni lehet. Ezzel kapcsolatban kaptam rengeteg cikket, és az elkövetkezendő néhány napom azzal telt, hogy ezeket olvastam.

Minden nap délelőtt 11 óra körül, amikor már mindenki nagyon éhes volt a laborban, elsétáltunk az egyetemen lévő egyik étterembe. Ez azért volt kellemes időtöltés, mert jó idő volt (mint Magyarországon nyáron), és jókat beszélgettünk egymással. A brazil ételek nagyon finomak, és ezerféle trópusi gyümölcs közül lehet válogatni. A campus különleges növény- és madárvilággal rendelkezett. Jókat lehetett sétálni, de ingyenes belső buszjárat is rendelkezésünkre állt.

Sajnos vendéglátóm Németországba utazott csereállításra, így ezután egyedül kellett boldogulnom. Szerencsére a laborbeli kollégáim rengeteget segítettek. Új szállásomon egy nagyon kedves házaspár volt a házigazda, akik szintén sokat segítettek.

Az első hétvégén az IAESTE által szervezett kirándulás keretében, Rio de Janeiróban voltam más campinasi és São Paulo-i cserediákokkal. Az IAESTE abban is segített, hogy egyéni utazást szervezzenek magamnak. Kértem másfél

hét szabadságot a főnökömtől. Az IAESTE-n keresztül megrendeltem a repülőjegyet, és nekivágtam Brazíliának.

Meglátogattam egy Ilha de São Sebastião nevű szigetet, ahol egy dzsüptúra keretében átvágtunk a szigetet borító dzsungelen, közben fürödtem egy vízesés alatt, valamint egy nagy strandon, ahol senki más nem volt (a braziloknak ugyanis a téli 30 °C hidegnek számít.) Ezután Salvadorba utaztam, ami egy egész más világ volt. Nagyon párás és meleg volt a levegő, és a régi épületek repedéseiben fák nőttek. Az emberek éjjel-nappal az utcákon voltak, és egyfolytában szólt a brazil zene. Sajnos a műzeumi dolgozók sztrájkoltak, így a múzeumok zárva voltak.

Következő úticélom az Iguazu vízesés volt. Az Iguazu folyó Brazília és Argentína között határfolyó és a vízeséseket mindkét oldalon hatalmas nemzeti park veszi körül. Az itteni dzsungel egészen más jellegű, mint Ilha de São Sebastião-n, és olyan sok a lepke, hogy ha valaki sokáig nyugodtan ül, akkor rá is szállnak. A vízesések lenyűgöző látványt nyújtottak. Motorcsonakkal bevittek az egyik kisebb vízesés alá, ahol mindenki csurom vizes lett. Az argentin oldalon jól kiépített járdák vezettek, amelynek rácsos padlóján keresztül láttam magam alatt a zuhogó vizet. Meglátogattam a közelben levő Itaipu vízerőművet, ami Paraguay és Brazília közös tulajdona, és az egyik országnak 50 Hz-es, a másiknak 60 Hz-es áramot termel. Ez a vízerőmű a Paranáy folyón helyezkedik el, és bár a legnagyobb a világon, most mégis nagyon kevés energiát termel, mert a mostani száraz évszak különösen aszályos. Ezért aztán Brazília nagy részén energiaválság van, emiatt korlátozták az energiafogyasztást.

Ezután egy fantasztikus vonatúton vettem részt Curitiba-ból Antoninába. A vonat dzsungellel borított hegyek közt kanyargott a tengerpart felé. Az út sok viadukton vezetett keresztül, a sínek mentén pedig sokféle virág nyílt, banán- és mandarinfák nőttek. Antonína egy álmos kisváros volt, ahol pecáztak az emberek a tengerparton.

Péntek estétként az új barátaimmal bulizni és táncolni mentünk. Általában angolul beszélgettünk, de találkoztam olyan emberekkel is, akikkel legnagyobb örömmre franciául beszélgethettem. Cseregyakorlatom végére pedig passzív portugáltudásom is olyan szintre fejlődött, hogy a beszélgetésekből gyakran elcsíptem egy-egy mondatot, amit megértettem. Brazil barátaim kitörő örömmel fogadták, ha én is megpróbáltam portugálul megszólalni. Összességében úgy gondolom, hogy Brazília egy csodálatos hely, fantasztikusan kedves és barátságos emberekkel. Mindenkinek azt javaslom, hogy ha valaha is lehetősége lesz Brazíliába utazni, ne habozzon!

Kóspál Ágnes

Nyári cseregyakorlat

A Mafihe idén is szervez nyári cseregyakorlatot IAESTE-n keresztül. De az eddigiekkel ellentétben november 23-ig le kell adnotok a jelentkezéseket.

Hogy miért jó ez a lehetőség?

Lehetőséget kaphatsz az eddig megszerzett elméleti tudásodat gyakorlatban is alkalmazni. Ráadásul a nyelvet is gyakorolhatod, nemcsak a köznapit, hanem szakmait is.

A jelentkezéseket egy meghatározott pontrendszer alapján rangsoroljuk, és a kapott cseregyakorlatok közül ez alapján választhattok. Pontokat a tanulmányi eredményekért, tudományos tevékenységért és közösségi

munkákért adunk. Angol nyelv megfelelő szintű tudása kötelező. Jelentkezési lapot és bővebb információt a pontozási rendszerről a Mafihe honlapján (www.mafihe.hu) találtok. Ha kérdésetek van, írjatok nekem: *borcsa@top.elte.hu*

A Mafihe igyekszik támogatni a cseréket, de az eddigi évektől eltérően a kiutazóknak lehet, hogy fizetniük kell az állások elcserélésének költségeit is (kb. 15-20 ezer Ft). Ez ne vegye el senki kedvét, ha kapunk támogatást, nem kell fizetni!

A jelentkezési lapok leadásával siessetek! *Borcsa*